Ner. 196. Poniedziałek 28. Sierpnia 1854. Rok Gazecie 44.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 28. sierpnia. Subskrypce na nową pożyczkę w Lwowskim okręgu administracyjnym wynosiły do d. 27. b. m. 9,819.427 złr. — Wykazy z jedynastu obwodów sięgają tylko po d. 19. b. m.

Wiédeń, 23. sierpnia. Jego c. k. Apostolska Mość widział się najwyższem pismem gabinetowem z d. 16. b. m. spowodowanym mianować tajnego radzcę i namiestnika wyższej Austryi Edwarda barona *Bach*, Swym cesarskim komisarzem cywilnym przy boku Swego naczelnego Dowódzcy 3ciej i 4tej armii, Feldzeugmeistra barona Hess, z zastrzeżeniem mu jego dotychczasowego stanowiska jako namiestnika. *(W. Z.)*

(Omer-Bey i pułkownik wołoski Woinesku towarzyszą c. k. wojskom na Wołoszczyznę. — Wojska austryackie wkroczyły na Wołoszczyznę.)

Wiédeń, 22. sierpnia. *Siebenbürger Bote* pisze w numerze z d. 19. sierpnia: Dnia 17. b. m. wieczór przybył Jego Excelencya p. F. M. L. hrabia *Corronini*, komendant serbsko-banackiego korpusu armii z Kronstadtu do Hermanstadtu. Od d. 16. b. m. bawi w Hermanstadzie pułkownik tureckiego sztabu jeneralnego Omer Bey, któremu naczelny wódz Omer Basza polecił towarzyszyć austryackiemu jenerał-majorowi Popovich z Ruszczuku do Hermanstadtu dla powitania Jego Excel. pana komendanta korpusu F. M. L. hrabi *Corronini* i pozostać do jego dyspozycyi. — Dnia 18. b. m. zrana przybył do Hermanstadtu wołoski pułkownik Woinescu, przywiózł Jego Excelencyi panu komendantowi korpusu gratulacyjne i zapraszające pisma od administracyi wołoskiej i ma polecenie towarzyszyć cesarsko-austryackim wojskom w ich pochodzie do Wołoszczyzny. *(L. k. a.)*

— *Abendblatt d. Wien. Ztg.* z d. 22. b. m. donosi:

Wkroczenie cesarsko-austryackich wojsk do księstw naddunajskich rozpoczęło się wkroczeniem do Wołoszczyzny między 20. i 22. b. m. Dywizya Macchio wkroczyła do kraju z obydwoma brygadami swemi z Hermansztadtu, a jenerał-major Burlo z brygadą swoją z Kronsztadu. Komendant korpusu F. M. L. hrabia *Corronini* mianowany pod rozkazami naczelnej komendy 3. i 4. armii komendantem wszystkich cesarskich wojsk okupacyjnych w księstwach, kieruje poruszeniami całego wkroczenia swego korpusu, a podczas gdy sam z obydwiema brygadami Schwarzl i Burlo dąży do Bukaresztu, dokąd zamyśla przybyć d. 5. września, wysłał brygadę Jellacic pod komendą F. M. L. Macchio dla zajęcia małej Wołoszczyzny prosto do Krajowy, dokąd już d. 2. września przybędzie. Trzy wspomnione brygady pozostaną pod specyalną komendą F. M. L. barona Allemana w Wołoszczyznie, zaś F. M. L. hrabia Corronini zajmie po przyrzeczonem stanowczo ustąpieniu wojsk rosyjskich z Multan także to księstwo trzema innemi brygadami swego korpusu armii pod komendą F. M. L. hrabi Paar, a potem przebywać będzie na przemianę w obydwóch stolicach księztw.

Szesnasty z kolei artykuł *litografowanej korespondencyi austryackiej* o wielkiej pożyczce narodowej:

Prawdziwie świetny skutek subskrypcyi na pożyczkę narodową jest w oczach Europy jawnym dowodem nadzwyczajnej moralnej i materyalnej siły Austryi, z drugiej zaś strony niemniejsza ztąd wypływa otucha, że regularność wpłat na rzecz pożyczki zabezpieczona jest faktem wielkiej wagi, a tem są obfite w całej monarchyi zbiory tegoroczne. Z wszystkich stron cesarstwa nadchodzą w tym względzie najpomyślniejsze doniesienia, wszędzie piękne urodzaje a i zaraza na kartofle, która w upłynionych latach niszczyła wiele plonu, rzadko gdzie w tym roku się pojawiła. Doświadczenie stwierdziło już wielokrotnie, że przedsięwzięcia tego rodzaju jak teraźniejsza pożyczka, w obec obfitości zbiorów z wielką łatwością się przeprowadzają. Konjunktury na targowicy świata, obiecują głównie w obec teraźniejszego zamknięcia granic rosyjskich austryackiemu handlowi zbożem w ogóle bardzo pomyślną przyszłość. Dla ostatecznego uregulowania austryackich stosunków pieniężnych wpływają ztąd także niemałe korzyści.

Oprócz tego jest poprawienie się kursów na targowicach giełdowych w ostatnich czasach niewątpliwym dowodem, że dokładne zrozumienie celów jakie osiągnięte być mają zapomocą pożyczki i zaufanie, że te cele z pewnością będą osiągnięte, coraz więcej się rozpowszechnia i utwierdza. Mieliśmy już dawniej sposobność wyrzec nasze zdanie, że polepszenie i skonsolidowanie waluty krajowej musi przynieść korzyści właścicielom wszelkich austryackich papierów państwa. Teraz, kiedy odnośne przedsięwzięcie jest zabezpieczone, okazuje się jawnie korzyść wynikająca z posiadania i nabywania papierów austryackich.

Pozostaje nam tylko wspomnąć w krótkości o wielkich korzyściach politycznych, jakie wynikają dla państwa z pomyślnego ukończenia tej wielkiej sprawy. Ludy Austryi wzmocnione napływem znacznych środków materyalnych, ożywione dumnem ale słusznem uczuciem własnej potęgi, mogą teraz pod opieką swego Monarchy spokojnie oczekiwać wszelkich wypadków przyszłości. Patryotyzmem i rozsądkiem dowiodły ludy Austryi w oczach całego świata, że wiedzą, iż dobro ich własne i ich potomstwa najlepiej i najsilniej jest zabezpieczone w cieniu cesarskiego tronu.

Równie więc jak dopełnienie tej sprawy zniwecza wszelkie machynacye nieprzyjaciół Austryi, tak też z drugiej strony służy za podstawę politycznego wzmocnienia Austryi we wszystkich stosunkach wewnętrznej i zewnętrznej egzystencyi tego państwa. W historyi każdego dzielnego narodu bywają chwile i czyny, które w nadzwyczajny sposób przyspieszają pomyślny rozwój stosunków. Takim czynem była pożyczka narodowa.

Na tem kończymy nasze ogólne uwagi. Po zamknięciu subskrypcyi podamy jeszcze szczegółowy rozbiór gorliwego i prawdziwie odznaczającego się udziału pojedyńczych części kraju.

Hiszpania.

(Poczta Madrycka. — Regulamin wyborów. — Oszczędność w administracyi. — Reforma dworu reńskiego. — Concha powołany do Barcelony.)

Madryt, 12. sierpnia. *Independance Belge* donosi: Począwszy od dnia 16. września będą listy wyborcze przez 15 dni otwarte dla publiczności, a kolegia wyborcze będą otwarte od 4go aż do 15go października, poczem dnia 16. października odbędzie się w stolicy każdej prowincyi powszechne tajne głosowanie. Nowi ministrowie zmniejszają ile możności wydatki swych administracyi. Minister wojny O'Donnell zmniejszył koszta dla urzędników swego departamentu na 1,043.960 realów. Klasy nadliczbowych urzędników i takzwanych attachés są zniesione. Minister spraw wewnętrznych Santa Cruz i minister sprawiedliwości zniżyli także swe budżety, pierwszy zredukował liczbę urzędników z 191 na 91 i zmniejszył wydatki o 724.000, a drugi zniósł 91 posad urzędowych i zmniejszył przez to wydatki o 587.000 realów. Kamarila pałacowa przestała już istnieć. Szczególnie ważne jest mianowanie owdowiałej księżnej Alba, krewnej Cesarzowej Eugenii, pierwszą damą Królowej. Jenerał Dulce odjechał wczoraj do Barcelony, dokąd go nagle powołał Concha. — Dziennik *Espana* obiecuje wiele po czynności jenerała Dulce w Barcelonie, gdyż jego postępowanie wzbudza ufność i odejmie wszelki powód wichrzeniom anarchystów. — Według ostatnich wiadomości wzmagała się cholera w niektórych miejscach Katalonii. *(Zeit.)*

(Wątpliwe położenie Hiszpanii. — Salamanca w Maladze. — Napad zbójecki na Tortozę. — Proklamacya junty.)

Dziennik *Nacion* z dnia 12. sierpnia donosi: „Rada gminy w Madrycie podała się do dymisyi; powód tego jest dotychczas tajemnicą. Bardzo burzliwe debaty odbyły się wczoraj w łonie „stowarzyszenia Unii" nad polityczną sytuacyą Hiszpanii, którą uważano za pełną niebezpieczeństw, że tchnie ideą demokratyczna.

Pan Salamanca niejest uwięziony, jak rozgłoszono w Madrycie. Aresztowano go, ale wkrótce wypuszczono na wolność; teraz bawi w Maladze, gdzie się zajmuje dyrekcyą robót przy kolei żelaznej. Junta w Tortozie Katalońskiej mieście przeszło o 10.000 mieszkańcach oprócz tego z niejakąś załogą wydała dnia 31. lipca proklamacyę tej treści:

„Tłuszcza nikczemnych krytobójców opanowała wczoraj pod pozorem zniesienia podatków nasze miasto i zdeptała wszystkie spo-

łeczne ustawy. Wy wszyscy byliście z grozą świadkami okropnych zbrodni, których się dopuszczali ci rozbójnicy. Kradzież, krytobójstwo, pożoga, wszystko było im obojętnym środkiem."

Z dalszej osnowy proklamacyi okazuje się wkońcu, że wtedy dopiero przywrócono spokój, gdy poczciwi ludzie „wszelkiego stronnictwa" wraz z załogą przybyli na pomoc Juncie przeciw buntownikom. Poczem mianowano komisyę wojskową do ścigania i ukarania zbrodniarzy. *(A. B. W. Z.)*

Francya.

(Proklamacya Cesarza Napoleona.)

Paryż, 21. sierpnia. Cesarz wydał do armii w Oryencie następującą proklamacyę:

Żołnierze i marynarze armii oryentalnej!

Jeszcze niestoczyliście walki a już odnieśliście świetne korzyści. Obecność wasza i wojsk angielskich dostateczną była by zmusić nieprzyjaciela do odwrotu za Dunaj, a okręta rosyjskie gnuśnieją w swych portach. Niebyliście jeszcze w boju, a już walczyliście odważnie ze śmiercią. Straszna klęska chociaż przemijająca nie wstrzymała waszego zapału. Francya i Monarcha, którego sobie wybrała, patrzą z głębokiem wzruszeniem i z wszelkiem usiłowaniem by wam przyjść w pomoc, na waszą wytrwałość i wasze poświęcenie.

Pierwszy konzul rzekł w roku 1799 w jednej proklamacyi do swej armii: „Pierwszym przymiotem żołnierza jest wytrwałość w znoszeniu trudów i niewygod: waleczność jest tylko drugim." Pierwszy przymiot okazajecie teraz; a któżby mógł zaprzeczyć, że posiadacie drugi? Dlatego też nasi nieprzyjaciele, rozsiani od Finlandyi aż do Kaukazu, oglądają się z trwogą, na który punkt wymierzy Francya i Anglia swe ciosy i przewidują że te ciosy będą stanowcze, albowiem prawo, sprawiedliwość, natchnienie wojenne są po naszej stronie.

Już Bomarsund i 2000 jeńców dostały się w nasze ręce. Żołnierze! pójdziecie za przykładem armii w Egipcie; zwycięzcy pod Pyramidami i pod górą Thabor mieli jak wy do walczenia z wojskiem bitnem i z chorobą; ale pomimo zarazy i usiłowań trzech armii, powrócili z zaszczytem do ojczyzny.

Żołnierze! miejcie zaufanie w waszym naczelnym jenerale i we mnie. Czuwam nad wami, spodziewam się że za pomocą Boga wkrótce ujźrzę wasze cierpienia zmniejszone a waszą sławę powiększoną. Żołnierze, do widzenia się.

„Napoleon."

(Reorganizacya sądownictwa w Senegalii.)

Paryż, 19. sierpnia. *Monitor* zawiera dekret cesarski o reorganizacyi sądownictwa w kolonii Senegalskiej. Sądownictwo będzie sprawowane przez sądy pierwszej instancyi, trybunały policyi, trybunał apellacyjny i sąd assyzów. *(Zeit.)*

Belgia.

(Powody ściągnienia złotej monety z obiegu.)

Bruksela, 13. sierpnia. W tej chwili został ogłoszony dekret rządowy wykluczający z obiegu wszystkie belgijskie monety złote. Do tego kroku upoważniła rząd ustawa wotowana jeszcze w grudniu 1850, pozostawiając mu oraz do woli oznaczenie chwili, w której miał być wykonany. Przyczyną tej ustawy był upadek wartości złota, który wówczas przewidywano; ale ponieważ upadek ten powolej następywał, niż się spodziewano, przeto można było użycie tego środka wstrzymać aż do tej chwili. Teraz jednakże użyto go albo że chciano by wczesnem ściągnieniem monet złotych zapobiedz większym stratom, albo też, że rząd ma w tej chwili sposobność sprzedać korzystnie ściągnięte monety. Zresztą ogólna suma wybitego złota belgijskiego nie jest wcale znaczna, gdyż niedochodzi nawet 25 milionów franków. *(Zeit.)*

Włochy.

(Cholera szerzy się po całych Włoszech.)

Turyn, 19. sierpnia. Klasztor Santa Croce został użyty na szpital; mieszkające w nim kanoniczki musiały wynieść się w nocy z 17. na 18. b. m.

Klasztory OO. Oblatów i Dominikanów mają być również zamienione na szpitale.

Listy z Neapolu z 14. b. m. do *Gazz. Piemont.* donoszą, że cholera znacznie już ustaje i rozwodzą się z pochwałami dla najprzewielebniejszego Jmk. arcybiskupa w Neapolu, Jego Eminencyi kardynała Sisto Piario Sforza, który z prawdziwie chrześciańskiem poświęceniem i wytrwałością stara się ile możności nieść ulgę cierpiącej ludzkości.

Podług urzędowych raportów konzula Sardyńskiego w Neapolu ustaje tam wprawdzie cholera, ale zato sroży się tem mocniej w okolicy i na leżących w zatoce wyspach. Nawet na wyspie Ischia, gdzie król. dwór się znajduje, występuje ta słabość z wielką gwałtownością.

Na prowincyi mnożą się kradzieże w zastraszający sposób, mianowicie po lasach i polach. Nieraz zdarza się nawet, że złodzieje w biały dzień i w obec strażników polowych zrzynają całe łany i uprowadzają plon na wozach. Także i w odosobnionych willach wydarzają się kradzieże i rabunki.

Modena, 16. sierpnia. Cholera wybuchła już także w państwach esteńskich, a osobliwie w Massia; dotąd jednakże niewystępuje jeszcze nigdzie z szczególną gwałtownością.

Rzym, 14. sierpnia. Chociaż srożąca się prawie w całych Włoszech cholera niejest tu wcale gwałtowna, wyruszają ztąd przecież codziennie za przykładem Neapolu liczne karawany do pobliskich okolic, a mianowicie do Albano, Frascati i t. p.

Teatra, szkoły, zgromadzenia akademickie i wszelkie schadzki, nawet procesye są zakazane. Urzędnicy otrzymali surowy rozkaz nieopuszczać pod żadnym pozorem swego stanowiskach. *(Abbld. W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Turyn, 19. sierpnia. Rząd tutejszy zawarł traktat względem wzajemności wolnej żeglugi wybrzeżnej z Anglią i traktat handlu i żeglugi z Portą. Wczoraj zachorowało 7 osób na cholerę, 8 umarło. W Genuy zachorowało 112 osób, 61 umarło. W Neapolu zmniesza się znacznie epidemia; dnia 12. umarło 241, dnia 13. b. m. 183 osób na cholerę. Między umarłymi znajduje się neapolitański minister sprawiedliwości Longobardi. *(L. k. a.)*

Niemce.

Berlin, 23. sierpnia. Korespondencya pruska rekapituluje dzisiaj w dłuższym artykule treść dawniejszych wiedeńskich protokołów konferencyjnych i kończy następującemi słowy:

Z porównania przytoczonych protokołów z dawniejszym z d. 9. kwietnia okazuje się że punkta na które się cztery mocarstwa d. 9. kwietnia jeszcze zupełnie zgadzały, były te same, które w protokole z tego samego datum są wyraźnie podane, mianowicie 1. utrzymanie całości państwa otomańskiego, którego głównym warunkiem jest ewakuacya księztw naddunajskich, i 2. zabezpieczenie religijnych i cywilnych praw chrześciańskich poddanych Porty środkami odpowiedniemi niezawisłości i udzielności Sułtana. Te obydwa punkta oznaczają cel porozumienia, o którym jest mowa w protokole; a jeżli prócz tego mocarstwa oświadczają się z gotowością wyszukania spólnie gwarancyi najzdolniejszych ku połączeniu exystencyi państwa ottomańskiego z równowagą europejską i zobowiązują się ani z Rosyą, ani z żadnem innem mocarstwem nie wchodzić w umowę, któraby się sprzeciwiała zasadom w protokole wyrzeczonym, tedy temsamem określono całą objętość zobowiązań, jakie Prusy wzięły na siebie przez udział w konferencyach wiedeńskich. Nikt nie zaprzeczy, że Prusy wywiązały się z sumienną wiernością z tych obowiązań. *(Zeit.)*

(Ugoda z dworem papieskim miała nastąpić.)

Freiburg, 17. sierpnia. Tutejsza gazeta uwiadamia dziś w drodze półurzędowej o zawarciu interymalnej ugody między rządem wielkoksiążęcym a dworem papieskim dodając że ogłoszenie traktatu wkrótce ma nastąpić. *(Zeit.)*

Królestwo Polskie.

Gazeta Warsz. z 21. sierpnia. W dniu wczorajszym, t. j. d. 8. (20.) sierpnia otrzymano tu z Petersburga telegraficzną wiadomość następującej treści:

„Książę Bebutów rozbił ze szczętem sześćdziesięciotysiączną armię Anatolijską pod fortecą Dara. W czasie walki wziął 15 armat, cały obóz, mnóstwo broni i amunicyi, do niewoli 84 sztab- i ober-oficerów a 2300 jeńców, zaś na placu boju więcej niż 3000 położył. Resztki armii tureckiej uciekły do Karsu."

Grecya.

(Oświadczenie pochwalne posła angielskiego. — Wyjazd ministra wojny.)

Ateny, 11. sierpnia. Prezydent ministrów, pan Maurokordatos otrzymał w przeszłym tygodniu następującą notę od angielskiego posła:

Ateny, 4. sierpnia 1854.

Mości Prezydencie! Rząd Jej Mości królowej otrzymał z wielkiem zaspokojeniem wiadomość o sprężystych i mądrych środkach, których użył grecki rząd, a mianowicie minister wojny ku zabezpieczeniu spokojności i dobrej administracyi kraju.

Komunikując przez Pana to oświadczenie jenerałowi Kallergis, pospieszam życzyć Panu imieniem Jej Mości królowej szczęścia do dobrego powodzenia Jego usiłowań w sprawie spokojności kraju.

Mam zaszczyt i t. d. *Wyse.*

Za przyczynę nagłego odjazdu ministra wojny z Aten, podają odmowną rezolucyę, którą miał otrzymać od króla Jego Mości względem żądanego uchylenia korpusu armii, ubranego w grecki strój narodowy. Niewiadomo, dokąd się udał Kallergis; niektórzy utrzymują, że pojechał do francuskiej, inni że do angielskiej głównej kwatery.

Cholera w Pireju bierze ciągle ofiary, luboć niewiele co do wymienionej liczby; ale zważywszy, że z 4000 mieszkańców zostało tylko 800, a wszyscy inni się wynieśli, tedy śmiertelność 2, 3, 4 osób dziennie jest jeszcze dosyć wielka. Co się dzieje w szpitalach francuskich i angielskich, to tajemnica. Umarłych chowają o północy.

(Depesza telegraficzna.)

Patras, 16. sierpnia. Cholera ustała już w Grecyi z wyjątkiem Pyreju, gdzie luboć ustawała ale w ostatnich czasach znowu wybuchła. — Dla wielkich upałów wypadły zbiory koryntów jeszcze niepomyślniej aniżeli się spodziewano. *(L. k. a.)*

Turcya.

(Obrady do ułożenia nowej taryfy. — Trudność umieszczenia niemieckich oficerów w piechocie tureckiej.)

Z końcem bieżącego roku 1278 Hedżry, 23. września r. b. upływa także turecki peryod celny obowiązujący jeszcze taryfy dla

przywozu i wywozu. Dla rewizyi dawnej taryfy i dla sformułowania a raczej nowego ustanowienia przepisów celnych na przyszły peryod mianowani już są urzędnicy rządowi a ambasadorom obcych mocarstw przesłano już wezwania do udziału w wielkiej komisyi w drodze delegacyi deputowanych z każdej ambasady na obradzające posiedzenia. Ważność zadania tej komisyi niepodlega żadnej wątpliwości.

W nowszych czasach przybyło wielu niemieckich oficerów piechoty do Konstantynopolu, by się zaciągnąć do armii tureckiej. Ale ponieważ piechota turecka zupełnie na wzór francuskiej jest uformowana, według francuskiego regulaminu odbywa ćwiczenia a przytem umieszczeni w niej oficerowie francuscy ten zawód wyłącznie dla siebie i swych rodaków zachowują, przeto dla oficerów niemieckich najmniejszych niema widoków w piechocie tureckiej. *(A. B. W. Z.)*

Z teatru wojny.

(Położenie i stan sił walczących.)

Wiédeń, 23go sierpnia. „Oesterr. Soldatenfreund" pisze: Najnowsze taktyczne poruszenia ces. rosyjskiej armii są wyłącznym przedmiotem uwagi świata wojskowego. Niepodlega żadnej wątpliwości, że armia rosyjska między Prutem i Dniestrem z prawem skrzydłem w Chocimie, centrum w Kiszenewie a lewem skrzydłem w Ismaiłowie, gdzie także flotyla dunajska się znajduje, poczęści już zajęła obronne na teraz stanowisko, a po części dąży ku temu. Korpusy kawaleryi zbierają się jak wiadomo w Wosnesseńsku nad Bugiem; a jak mało zresztą obawiała się Rosya nieprzyjacielskich kroków ze strony państw środkowej Europy, dowodzi najlepiej to, że dla wzmocnienia armii kaukazkiej na azyatyckiej widowni boju wysłano jeszcze z wiosną roku bieżącego 42 dobrze uzbrojonych pułków kozackich z-nad Donu i Wołgi i wszystkie przygotowane tam rezerwy piechoty, które też po części przybyły już na miejsce przeznaczenia. Z drugiej strony jednak ściągają także i Turcy w Anatolii znaczne posiłki do siebie.

Jeszcze w lipcu r. b. działała ces. ros. armia nad Dunajem zaczepnie, a oddzielny korpus kaukazki zachował system obrony. Odtąd zmieniono plan wojny: armia naddunajska cofa się, a trzy oddzielne korpusy działają zaczepnie w Małej Azyi. Szyk bojowy tej armii razem zaczepnej i obronnej niejest jeszcze znany i zapewne nie prędko dowie się o nim ciekawa publiczność.

Na największą uwagę zasługuje w tej chwili ostateczne lewe skrzydło armii naddunajskiej w Gałaczu, Ismaiłowie i Kilii, po części dlatego, że stoi najbliżej właściwego teatru wojny, a po części, że mu dosełają ciągle coraz znaczniejszych posiłków. Ta strategiczna pozycya zapewnia ces. rosyjskiemu wodzowi naczelnemu podwójną korzyść: zasłania odwrót głównej siły armii za Prut i paraliżuje wszelkie znaczniejsze operacye wojsk tureckich przeciw linii Jałomnicy i Seretu.

Marszałek St. Arnaud wydał, podobnie jak naczelny wódz turecki w Bukareszcie, dwa ważne rozporządzenia: kazał wydalić kilku podróżujących korespondentów dziennikarskich i ogłosił przepisy co do zachowania się lekarzy, chorych i zdrowych w ciągu cholery. Słabość ta ustaje zresztą w Warnie; wojsko nieupadło wcale na duchu i każdy żołnierz oczekuje z niecierpliwością hasła do wielkiej wyprawy. Wszelkie przygotowania w tej mierze są już ukończone, i z olbrzymiego ich rozmiaru można ponikąd już teraz rokować pomyślny skutek temu przedsięwzięciu. *(A. B. W. Z.)*

(Napad Czeczeńców na włość rosyjskiego jenerała pod Tyflisem. — Zwycięska wyprawa Rosyan. — Fregata „Tigor" przedmiotem handlu.)

Z Odessy donoszą pod dniem 15. sierpnia co następuje: Według nadesłanych tu listów z Tyflis wpadli Górale kaukazcy pod dowództwem jednego z synów Szamyla do prowincyi Tyflis i dopuścili się rozmaitych okrucieństw i gwałtów. Między innemi napadli na wieś rosyjskiego jenerała Czefczewasse około 80 wiorst (10 mil) odległą od Tyflis, zrabowali wszystkie ruchomości, pomordowali dzieci, guwernantkę i służbę jenerała a żonę jego i jej siostrę księżnę Orbelian uwieźli przemocą. Mieszkańców w Tyflis przejęły te wiadomości wielką trwogą, i wysłano znaczne siły zbrojne naprzeciw Góralom kaukazkim. — Stojące tu dwa pułki ułanów otrzymały rozkaz wyruszyć w pospiesznych marszach do Krymu. — Dotychczas nie wyciągniono jeszcze z głębi morza maszyny parowej rozbitej fregaty „Tiger," chociaż bez ustanku nad wydobyciem jej pracują. Z dębowego drzewa tej fregaty fabrykują tu toalety, skrzynki, ramki, cybuszki do sygarów itp., które opatrzone napisem „Tiger" wielki mają odbyt a nawet w głąb Rosyi się wywożą.

Telegraficzne wiadomości z *Odessy* z dnia 18. sierpnia potwierdzają, że dnia 17. (29.) czerwca jenerał Wrangel znaczne odniósł zwycięstwo nad Selim Baszą pod Bajazedem, przyczem Rosyanie zdobyli cztery dział i 16 chorągwi i pojmali 370 jeńców. Późniejsze listy prywatne donoszą, że Rosyanie zajęli miasto Bajazed. *(L. k. a.)*

Wiédeń, 22. sierpnia. Legia cudzoziemców przybyła do Bukaresztu z przednią strażą turecką otrzymała rozkaz powrócić do Ruszczuka. Na ziemi wołoskiej pozostaną tylko egipskie i regularne wojska. Wydalenie cudzoziemców trwa ciągle i surowo przestrzegają władze, ażeby się zbiegi polityczni nie zbierali i nie przebywali na Wołoszczyźnie. *(Ll.)*

(Pogłoska o wezwaniu Szwecyi do połączenia się z mocarstwami zachodniemi. — Spieszny odwrót Rosyan z Mołdawii.)

Prywatna depesza telegraficzna z Kopenhagi z 22. b. m. donosi: Wczoraj wieczór popłynął okręt „La Reine Hortense" z pełnomocnikami Francyi i Anglii w północnym kierunku i wylądował pod Bedbeck w pobliżu królewskiej rezydencyi Skodsborg. Wiadomości z Bomarsundu z 16go donoszą: Po nastąpieniu kapitulacyi Bomarsund udał się Baragnay z sekretarzem ambasady angielskiej w Szwecyi do Sztokholmu jak mówią dla nakłonienia rządu, by się przyłączył do sprawy mocarstw zachodnich.

Podług doniesień telegraficznych z Czerniowiec z 20go b. m. odbywa się odwrót Rosyan za Prut coraz spieszniej i tysiące wozów odeszło już dla zabrania chorych i zapasów żywności. Również miano już zawiesić wszelkie rekwizycye dla magazynów mołdawskich. *(L. k. a.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiédeń, 24. sierpnia. Litogr. „koresp. austr." pisze: Według doniesień z Konstantynopola z d. 14. b. m. nie masz już na Bosforze żadnego okrętu trzymasztowego. O właściwym punkie wylądowania wojsk expedycyjnych na czarne morze przeznaczonych panuje ciągle jeszcze głęboka tajemnica; wiadomy tylko admirałom i naczelnym wodzom. — Mające nastąpić wkroczenie ces. austr. wojsk do księztw naddunajskich robi w stolicy Turcyi najlepsze wrażenie. — Cholera grasuje ciągle w Konstantynopolu ale bez symptomatów epidemicznych. Komisarz Porty Derwisz Basza miał się udać 16. b. m. z Warny do Bukaresztu. Wiadomości z Smyrny sięgają po d. 16. b. m. Trzy do czterech wypadków cholery wydarzało się w przecięciu dziennie. Zamożniejsi mieszkańce opuszczają miasto. Austryacka fregata „Venus" przybyła do Smyrny. W Lenos pojmano kilka band korsarskich. Z Warny donoszą, że podczas pożaru, który trzecią część tego miasta w perzynę obrócił, była strata Francuzów mniejsza niż Anglików, którym się spaliły wszystkie zapasy żywności. Według wiadomości z Beirutu mianowano Emira Beschira Achmeta Kaimakamem Maronitów na Libanonie.

Tryest, 23. sierpnia. Przybyły z Lewanty parostatek Loydy przywiózł następujące doniesienia z Konstantynopola z d. 14. b. m.: Okropny pożar zniszczył w Warnie prawie trzecią część miasta i większą część zapasów amunicyi wojsk posiłkowych; tylko magazyny z prochem zdołano ocalić. Cholera i tyfus grasuje między wojskiem. Dywizya Canrobert licząca 20,000 straciła 3000 na choroby. Transport okrętów wojennych na czarne morze odbywa się ciągle. Książę Napoleon przybył chory do Warny; admirał Lyons udał się na czarne morze. Dla grasującej w Adrianopolu cholery wysłano Francuzów do tego miasta przeznaczonych tymczasem do Gallipoli.

Według doniesień z Sebastopola stało w tem mieście 40.000 Rosyan. W Damaszku zaszły silne zbrojne rozruchy Muzułmanów, dla przytłumienia buntu wytoczono działa. Dnia 4. b. m. obiegały w Trebizondzie niepomyślne wiadomości o stanie armii azyatyckiej. Z Aten donoszą z d. 16. b. m., że Kalergis powrócił do Aten. — Według doniesień z Alexandryi z d. 17. b. m. odczytano na cytadeli firman sułtański wśród powszechnej radości; Said Basza udał się d. 14. na inwestyturę do Konstantynopola.

— Według doniesień z Zary z 20. sierpnia niezaburzono już więcej spokojności w Skutarach. Znaczna część ludności wysłała deputacye do Konstantynopola z prośbą o usunięcie Osmana Baszy. — Na granicy montenegryńskiej (pod Spuz) niezaszły później żadne nieprzyjazne wypadki. Ale Montenegryni i Turcy są w pogotowiu do kroków zaczepnych i odpornych. *(Abb. W. Z.)*

Wiadomości z Bombay sięgają po 20. lipca. Król z Onde daje rządowi angielskiemu korpus posiłkowy w liczbe 12.000 piechoty, 1000 jazdy i 100 dział do dyspozycyi. Doniesienia z Cabul są mniej zaspokajające co do rosyjskich agitacyi. Na bengalskiej kolei żelaznej odbywały się jazdy dla próby. Korsarstwo na wodach chińskich wzmaga się ciągle. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie tarnopolskim.)

Tarnopol, 17. sierpnia. Według doniesień handlowych płacono na targach w Trembowli i Tarnopolu w pierwszych dwóch tygodniach bieżącego miesiąca za korzec pszenicy 9r.—9r.41k.; żyta 8r.—7r.48k.; jęczmienia 6r.20k.—6r.24k.; owsa 6r.—6r.10k.; hreczki 8r.—0. Cetnar siana kosztował 1r.48k.—0. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 4r.20k.—0. miękkiego po 3r.46k.—0. Funt mięsa wołowego $5^2/_5$k.—$4^2/_5$k. i garniec okowity po 2r.—2r.21k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 26—27. sierpnia.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	18	5	23
Dukat cesarski	„ „	5	24	5	28
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	19	9	23
Rubel śrebrny rosyjski	„ „	1	48	1	49
Talar pruski	„ „	1	45	1	47
Polski kurant i pięciozłotówka . .	„ „	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 zr.	„ „	87	30	88	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 26. sierpnia 1854.		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 23. sierpnia.

				w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto	$85\frac{5}{8}$	$85\frac{5}{8}$
detto z r. 1851 serya B.	5%	"	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	"	—	—
Obligacye długu państwa	$4\frac{1}{2}$%	"	$75\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$	$75\frac{5}{16}$
detto detto	4%	"	$89\frac{1}{2}$	$89\frac{1}{2}$
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	"	—	—
detto detto detto	3%	"	—	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	"	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834		"	—	—
detto detto z r. 1839		"	135 $134\frac{1}{2}$	$134\frac{3}{4}$
detto detto z r. 1854		"	$91\frac{13}{16}$ 92 $92\frac{1}{8}$ 92 $91\frac{3}{4}$	92
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%		—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%		$82\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{2}$
detto krajów koron.	5%		78 $78\frac{1}{4}$ 79	$78\frac{1}{2}$
Akcye bankowe			1293 1291	1292
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.			485 $483\frac{3}{4}$	$484\frac{3}{8}$
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.			$1722\frac{1}{2}$	$1722\frac{1}{2}$
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.			—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.			—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.			264 267	264
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.			588 587 586	587
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.			$551\frac{1}{4}$	$551\frac{1}{4}$
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.			—	—
Renty Como				—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 23. sierpnia.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	— l.	— 2 m
Augsburg za 100 złr. kur.	119 $118\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ l.	$118\frac{5}{8}$ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$118\frac{3}{4}$ 118 l.	$118\frac{1}{8}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$86\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{8}$ 86 l.	$86\frac{1}{4}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	11.34 32 30 28 l.	11-31 2 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$118\frac{1}{2}$ 118 118 l.	$118\frac{1}{4}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków		— 2 m.
Paryż za 300 franków	140 $139\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ 139 $139\frac{1}{4}$ l.	$139\frac{1}{2}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	— 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S
Cesarskie dukaty	—	— Agio.
Ducaten al marco		$22\frac{1}{2}$ Agio.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 24. sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam — l. — Augsburg $116\frac{3}{4}$ l. — Frankfurt 116 l. — Hamburg. $85\frac{1}{2}$ l. — Liwurna —. Londyn 11.20 l. — Mędyolan $115\frac{3}{4}$ l. — Paryż 137 l.

Obligacye długu państwa 5% $85\frac{1}{8}$ — $85\frac{1}{4}$. Detto S. B. 5% 95—$95\frac{1}{2}$. Detto $4\frac{1}{2}$% $75\frac{1}{8}$—$75\frac{3}{8}$. Detto 4% $66\frac{1}{4}$—$66\frac{1}{2}$ Detto z r. 1850 z wypłatą 4% $89\frac{1}{2}$ — 90. Detto z r. 1852 4% $86\frac{1}{2}$ — 87. Detto 3% $52\frac{1}{2}$ — $52\frac{3}{4}$. Detto $2\frac{1}{2}$% $42\frac{1}{2}$—$42\frac{3}{4}$. Detto 1% $17\frac{1}{4}$—$17\frac{1}{2}$. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% $81\frac{1}{2}$—82. Detto z krajów kor. 5% 79—$79\frac{1}{2}$. Pożyczka z r. 1834 224 — 225. Detto z r. 1839 133 — $133\frac{1}{2}$. Detto z 1854 $92\frac{3}{4}$ — $92\frac{7}{8}$. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 56 — 57. Obl. lom. wen. pożyc. r. 1850 5% $93\frac{1}{2}$ — 94. Akc. bank. z ujmą 1278 — 1280. Detto bez ujmy 1062—1064. Akcye bankowe now. wydania 1017—1020. Akcye banku eskomp. $94\frac{1}{8}$—$94\frac{1}{4}$. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $172\frac{1}{4}$—$172\frac{3}{8}$. Wied.-Rabskie 79 — 80. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 263 — 265. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 15 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynburgsko - Neusztadzkiej $59\frac{1}{2}$ — 60. Detto żeglugi parowej 583 — 585. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 561 — 563 Detto Lloyda 547 — 550. Detto młyna parowego wiédeń. 129 — 130 Renty Como $14\frac{1}{8}$ — $14\frac{3}{8}$. Esterhazego losy na 40 złr. $84\frac{1}{2}$—$84\frac{3}{4}$. Windischgrätza losy $29\frac{1}{8}$—$29\frac{3}{8}$. Waldsteina losy 29 — $29\frac{1}{4}$. Keglevicha losy $10\frac{3}{8}$—$10\frac{5}{8}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $20\frac{1}{2}$ - $20\frac{3}{4}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 24. sierpnia o pół do 2. popołudniu

Ces. dukatów stęplowanych agio $20\frac{1}{2}$. Ces. dukatów obrączkowych agio 20. Ros. imperyały 9.20. Srebra agio $17\frac{1}{4}$ gotówka.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 26. sierpnia.

Obligacye długu państwa 5% $85\frac{3}{16}$; $4\frac{1}{2}$% $75\frac{3}{4}$; 4% $66\frac{3}{4}$; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —; $2\frac{1}{2}$% — Losy z r. 1834 —; z. r. 1839 131. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bank. 1279. Akcye kolei półn. $1722\frac{1}{2}$. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 580. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 złr. 470 złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 117 l. 3 m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $116\frac{5}{8}$ l. 2. m. Hamburg $85\frac{3}{4}$ l 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 11.23 l. 3. l. m. Medyolan $115\frac{7}{8}$ l. Marsylia — l. Paryż $137\frac{1}{4}$ l. Bukareszt 236. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. — Lomb. —. Oblig. indemn. —. Pożyczka z roku 1854 $92\frac{3}{4}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. sierpnia.

Ks. Sapieha Leon, z Czortkowa. — Hr. Karnicki Teodor, z Michałowiec. — P. Imx biskup Wierzchlejski Fran. Ksaw., z Przemyśla.

Dnia 27. sierpnia.

Hr. Dunin Borkowski Sew., z Krakowa. — Hr. Krasiński Piotr, z Rohatyna.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. sierpnia.

Hr. Zamojski, do Przemyśla. — Hr. Golejewski Kornel, do Mikołajowa. — PP. Imx. biskup Bocheński Jan, do Uniowa. — Chwalibóg Jan, do Lipowiec. — Teply, c. k. major, do Przemyśla.

Dnia 27. sierpnia.

Hr. Komarnicki, do Bartatowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. i 27. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	27 7 7	+ 13°	+ 13°	zachodni ₁	pochm.
2 god. pop.	27 7 6	+ 13°	+ 12°	"	deszcz
10 god. wie.	27 7 8	+ 12°		"	pochm.
6 god. zran.	27 8 5	+ 12°	+ 14°	zachodni ₁	pogoda
2 god. pop.	27 5 4	+ 15°	+ 11°	"	pochmurno
10 god. wie.	26 11	+ 11°		"	"

KRONIKA.

Gazeta opawska donosi pod dniem 21. sierpnia: Mało kto z mieszkańców naszego kraju zapamiętał taką powódź, jaką widzieliśmy temi dniami, a nawet wylew w roku 1813 był podług wiarogodnych opowiadań o mało co znaczniejszy. W nocy z 19go na 20ty sierpnia stała woda najwyżej. Odtąd zaczęła upadać, ale do dziś dnia jeszcze nie są przywrócone wszystkie komunikacye.

Także i cieszyński okręg polityczny dotknęła powódź — w tym roku już po raz drugi. Po kilkudniowych deszczach nastąpiło d. 19go b. m. takie wezbranie wód, jakiego nikt z mieszkańców tamtejszych niezapamiętał. Wszystkie rzeki i potoki wystąpiły z brzegów, wiele mostów i prawie wszystkie gościńce prywatne zostały zniszczone lub uszkodzone, a komunikacye pomiędzy niektóremi gminami są zupełnie przerwane. Miasto Cieszyn ucierpiało bardzo mocno; rzeki Olsa a osobliwie Bober wystąpiły z łożysk; wszystkie nad pierwszą rzeką położone ogrody, role i łąki są zalane i zamulone; na przedmieściu Freisztadtu nad Bobrem stoi woda w wielu pomieszkaniach na 2 do 4 stóp wysokości, a najbardziej zagrożone budynki musiano opróżnić zupełnie. Wylewem rzeki Olsy został zagrożony także c. k. magazyn żywności, i dla ochrony jego musiano powołać wszystkich będących do dyspozycyi żołnierzy

Prerau, 21. sierpnia. Dla trwającej od kilku dni ulewy wezbrała tak mocno rzeka Beczwa i wylała tak dalece w kilku miejscach, że woda kilką zabudowanemi ulicami prawie na sążeń płynęła. Dotychczas zapadło się 20 domów, a mieszkańce zaledwie zdołali uratować się z życiem. Największe nieszczęście groziło mieszkańcom nowego, piątrowego domu w pobliżu dworca kolei żelaznej, w którym mieszkało także i kilku urzędników. Woda wciskała się oknami do dolnych pokoi, a ich mieszkańce pouciekali na pierwsze piątro, zkąd spuszczono 16 osób przez okna do łodzi, z którą odważył się podpłynąć inżynier kolei żelaznej p. Buhler. Zaledwie osoby te zostały ocalone, runął dom z okropnym łoskotem i zagrzebał całe mienie mieszkańców. Także i kolej żelazna została uszkodzona, ale naprawiono ją natychmiast. Na najchlubniejsze wspomnienie zasługuje c. k żandarmerya, która z narażeniem własnego życia mimo dotkliwego zimna pływała śród fal powodzi dla ratowania ludzi z domów grożących upadkiem.

— Pan Thiers, cierpiący na zadawnioną słabość gardlaną, bawi w kąpielach w Cotterets i pracuje teraz nad „Historyą sztuk pięknych we Włoszech w ciągu 16go stulecia.

— W Londynie umarł dnia 17. b. m. na cholerę lord *Beaumont*, członek izby wyższej. Jego najstarszy syn, następca w godności para, ma dopiero 6 lat.

— Nigdy jeszcze, pisze „Spen. Ztg.", nie wydarzyło się w Berlinie tyle samobójstw i nie znaleziono tyle trupów, jak w ostatnich tygodniach Zjawisko to da się wytłómaczyć poniekąd nadzwyczajną drożyzną i niezmiernemi upałami tegorocznego lata.

— Dziennik „Flyveposten" donosi, że pewien Amerykanin otrzymał od rządu duńskiego koncesyę na założenie telegrafu elektrycznego, za pomocą którego ma być połączona południowa część Grenlandyi, Islandya i wyspy Farve z europejskim systemem telegrafów. Drut podmorski nie pójdzie, jak dawniej projektowano, na wyspy Shellandzkie i Orkneyskie do Szkocyi, lecz do Norwegii, a całe urządzenie ma być do lat trzech ukończone.

— Z Gaety nadeszła dnia 9. b. m do ambasadora francuskiego w Rzymie depesza telegraficzna z doniesieniem o śmierci księżny *Zenaidy Bonaparte*, małżonki księcia Lucyana Canino. Nim jeszcze cholera azyatycka wybuchła w Neapolu, udała się z familią do wspomnionego miasta, gdzie dotknięta później tą chorobą była w niebezpieczeństwie życia, przyszedłszy nareszcie do zdrowia, wyjechała do Gaety, na granicę państwa neapolitańskiego, by odbyć kwarantannę w porcie tamtejszym, a potem wrócić na terytoryum papiezkie i osiąść w Arricia Nagle zachorowała na gwałtowną anginę i umarła. Była córką Józefa Napoleona Bonaparte i Julii Maryi Clary. Poszła za mąż za kuzyna swego księcia Canino i Musignano, powiła mu czterech synów: Józefa, Lucyana, Napoleona, Karola Alberta i pięć córek: Julię, która poszła za margrabię di Roccagiovane z Rzymu; Karolinę, z którą się ożenił rzymski hrabia Piotr Primoli; Maryę, małżonkę hrabi Pawła di Campello ze Spoleto; Augustę i Matyldę. Księżna Zenaida miała lat 50, a jej śmierć przedwczesna obudziła powszechny żal dla jej cnót chrześciańskich, towarzyskich i domowych.

Główny Redaktor *M. Szczeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.